

**Ομιλία του Υπουργού Εξωτερικών,
κ. Νίκου Χριστοδουλίδη
στην Αντικατοχική Εκδήλωση του Δήμου Κυθρέας και της
Συντονιστικής Επιτροπής Ευρύτερης Περιοχής Κυθρέας που
ακολουθεί του «Εσπερινού της Αγίας Μαρίνας»**

Ιερός Ναός Αγίου Πολυδώρου, Καϊμακλί, 16 Ιουλίου 2021, ώρα 18.30

Έντιμε Δήμαρχε Κυθρέας, κ. Καρεκλά,

Θεοφιλέστατε Επίσκοπε Μεσαορίας κ.κ. Γρηγόριε,

Αγαπητά μέλη των οργανωμένων συνόλων του Δήμου και της ευρύτερης
περιοχής Κυθρέας,

Φίλες και φίλοι,

Με φορτισμένη τη μνήμη και σφιγμένη την καρδιά, ξυπνούν κάθε χρόνο
ακόμη περισσότερο αυτές τις ημέρες, οι θύμησες αλλά και ο πόνος από
τα τραγικά γεγονότα του μαύρου θέρους του 1974. Εκείνου του
καλοκαιριού, που έμελλε από τότε να στιγματίσει τις ζωές των
Κυθρεωτών, αλλά και ολόκληρου του Κυπριακού λαού. Ζούμε ξανά τις
εφιαλτικές μέρες της βαρβαρότητας και το δράμα που αυτή έφερε μαζί
της, σαράντα-επτά φέτος χρόνια, έχοντας εκτρέψει την ιστορική εξέλιξη
του λαού μας και της κοινωνίας μας, σε κάθε τους φάσμα.

Επιτρέψτε μου να συγχαρώ τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο και τη
Συντονιστική Επιτροπή Ευρύτερης Περιοχής Κυθρέας, που μέσα από τις
δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες τους φροντίζουν να διατηρούν
ζωντανή τη μνήμη της αγαπημένης κωμόπολης και άσβεστη την
επιθυμία για επιστροφή, και να τους ευχαριστήσω θερμά για την
πρόσκληση τους.

Αγαπητοί μου,

Οδηγημένοι από το εθνικό και θρησκευτικό χρέος, συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ, μακριά απ' την κατεχόμενη Κυθρέα, να τελέσουμε τον εσπερινό της Αγίας Μαρίνας και να αναλογιστούμε το επιτακτικό χρέος και την ιστορική ευθύνη που όλοι έχουμε απέναντι στην πατρώα γη, αλλά και στις επόμενες γενιές.

Τέτοιες μέρες, η σκέψη μας σπάει τα συρματοπλέγματα της κατοχής και φτάνει στα κατεχόμενα χωριά και τις πόλεις μας. Στις πατρογονικές εστίες, στους τάφους των προγόνων μας, στα ιερά και τα όσιά μας. Αυτά που δεν ξεχνούμε και δεν θα ξεχάσουμε ποτέ μέχρι και την μέρα του γυρισμού. Η θύμηση πάει στις βουβές εκκλησίες της ευρύτερης περιοχής της Κυθρέας και στην αγαπημένη εκκλησία της Αγίας Μαρίνας, που άλλοτε έσφιζε από ζωή.

Κτισμένος από το 1734, ο μονόκλιτος καμαροσκεπής ναός της ληλατήθηκε από τον Τούρκο κατακτητή, όπως ληλατήθηκε η ίδια μας η ψυχή και το είναι μας. Το θαυμαστό εικονοστάσι του 17^{ου} αιώνα, πάρα πολλές από τις αριστουργηματικές της εικόνες και τα εκκλησιαστικά κειμήλια της Αγίας Μαρίνας, έκτοτε αγνοούνται.

Τα ατέλειωτα περιβόλια της Κυθρέας, η οποία ήταν κτισμένη στα ερείπια της αρχαίας πόλης των Χύτρων, οι πλούσιοι νερόμυλοι, οι έξι εκκλησίες και ενορίες της, τα δημοτικά σχολεία και το γυμνάσιο, συνδυασμένα με τις φυσικές ομορφιές και την επιβλητική παρουσία του βουνού του Πενταδακτύλου, συνέθεταν ένα μοναδικό περιβάλλον, που γοήτευε ντόπιους και περαστικούς.

Μιλώντας για την Κυθρέα, δεν μπορεί να μην αναφερθούμε στον Κεφαλόβρυσο με τη δροσιά και τη ζωντάνια που έδινε στην περιοχή.

Ήταν σημείο αναφοράς για όλη την Κύπρο. Τα τελευταία χρόνια που στέρεψε, θέλει ίσως κι αυτός με τη σειρά του να μας θυμίζει την εγκατάλειψη και την ερημιά που προκάλεσε η κατοχή. Αλλά και γιατί αρνείται να ποτίζει και να δροσίζει τον ξένο κατακτητή.

Είναι, πράγματι, ψυχικά δύσκολο να μετρήσουμε τον πόνο, τη λύπη, την πίκρα και την οργή. Οι συνθήκες και οι οιωνοί τον μαύρο Ιούλη του 1974 κάθε άλλο παρά ήταν θετικοί. Η συντριπτική υπεροπλία του Ατίλα από τη μια, οι ανοικτές κερκόπορτες και η αποδιοργάνωση των περισσότερων μονάδων της Εθνικής Φρουράς από την άλλη, μαζί με την ανοχή και την απάθεια που επέδειξαν οι ισχυροί της γης, επενέργησαν καθοριστικά προς το πιο εφιαλτικό σενάριο που θα μπορούσαμε ποτέ να φανταστούμε.

Τόσα χρόνια μετά, τραγικοί πρωταγωνιστές όλοι εκείνοι που στη θέα των τουρκικών αρμάτων μάχης έτρεξαν να σώσουν τη ζωή τους, οι τραγικοί γονιοί που έχασαν τα παιδιά τους, οι γυναίκες που έχασαν το στήριγμά τους, τα παιδιά που έχασαν τους γονείς τους και τα πάντα γύρω τους. Οι τραγικές συνέπειες της τουρκικής εισβολής και κατοχής δεν αποτελούν τροφή για επαναλαμβανόμενες επετειακές ρητορείες, αλλά χειροπιαστές αποδείξεις των ασήκωτων ευθυνών της Τουρκίας, με την ανοχή της διεθνούς κοινότητας, έναντι της Κύπρου.

Φίλες και Φίλοι,

Αποτελεί γεγονός πως καλούμαστε σήμερα να διαχειριστούμε μια πρωτόγνωρη κατάσταση πραγμάτων λόγω της άνευ προηγουμένου προκλητικής στάσης της Τουρκίας. Είμαστε μάρτυρες της συμπεριφοράς μιας χώρας, που με απύθμενο θράσος προχωρεί με κλιμάκωση της παραβατικότητάς της προωθώντας νεοοθωμανικούς σχεδιασμούς και απαξιώνοντας κάθε αρχή του διεθνούς δικαίου.

Μέσα σε αυτό το σκηνικό και αξιοποιώντας κάθε μέσο που έχουμε στην διάθεση μας, η προσπάθειά μας επικεντρώνεται στην αποτροπή νέων

τετελεσμένων και στην δημιουργία συνθηκών για επανέναρξη των συνομιλιών.

Μοναδικός μας στόχος είναι η επανέναρξη της προσπάθειας επίλυσης του κυπριακού, με συνθήκες που θα δημιουργούν προοπτικές για θετική κατάληξη. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή. Η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν μπορεί να αποτελεί την λύση του Κυπριακού, δεν μπορεί να είναι το μέλλον της πατρίδας μας και εγκυμονεί κινδύνους τόσο για τους Ελληνοκύπριους, όσο και για τους Τουρκοκύπριους.

Κυρίες και Κύριοι,

Ειδικά φέτος, εβρισκόμενοι στο μέσο μιας περιόδου κατά την οποία η αναθεωρητική πολιτική της Άγκυρας παρουσιάζει μια άνευ προηγουμένου έξαρση με εξαγγελίες για περαιτέρω τετελεσμένα είτε στην περικλειστή περιοχή της Αμμοχώστου, είτε επί της θαλάσσης, και με προτάσεις που ξεφεύγουν του συμφωνημένου πλαισίου λύσης, η όλη προσπάθεια για τερματισμό της κατοχής και επανένωσης της πατρίδας μας είναι σαφώς πιο δύσκολη.

Παρ' όλες τις δυσκολίες, τα προβλήματα, τις απογοητεύσεις και τις προκλήσεις, δεν υπάρχει άλλη των επιλογών από το να συνεχίσουμε να καταβάλλουμε ειλικρινείς και εντατικές προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού, στοχεύοντας σε μια λύση που θα είναι λειτουργική και βιώσιμη. Μια λύση διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, τις αρχές και αξίες της ΕΕ και το κοινοτικό κεκτημένο.

Αγαπητοί μου,

Είναι σε όλους διάχυτη η απογοήτευση και απουσία ελπίδας και αισιοδοξίας σε σχέση με την προοπτική επίλυσης του Κυπριακού. Ταυτόχρονα όμως, από την πατρίδα μας, ποτέ δεν έλειψαν οι

δοκιμασίες, ο πόνος και η πίκρα. Χρόνια, δεκαετίες και αιώνες πληρώνουμε βαρύ το τίμημα της ιστορίας και της γεωγραφίας μας. Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός πως από το 1974 πληρώνουμε μέχρι σήμερα βαριές απώλειες. Είναι οι νεκροί μας, οι αγνοούμενοι, είναι η ίδια σχεδόν η μισή μας πατρίδα.

Αποτελεί, εξίσου αλήθεια πως σε αυτό τον τόπο ποτέ δεν πάσαμε να πιστεύουμε πως μπορούμε να επιτύχουμε την ιστορική μας συνέχεια και την αποκατάσταση του κοινωνικού μας ιστού. Δεν πάσαμε ποτέ να πιστεύουμε πως μπορούμε με σύνεση, αποφασιστικότητα, επιμονή και υπομονή να δημιουργήσουμε ξανά συνθήκες επανένωσης της πατρίδας μας και ειρηνικής συμβίωσης όλων των πολιτών της.

Φίλες και φίλοι,

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα με τη σημερινή μου παρουσία εδώ, πέραν από την έκφραση εκτίμησης και ευγνωμοσύνης από πλευράς της Πολιτείας, να σας μεταφέρω το ξεκάθαρο μήνυμα ότι, έχοντας ως οδηγό τους αγώνες του παρελθόντος και τα απορρέοντα από αυτούς διδάγματα, δηλώνουμε περίτρανα πως δεν συμβιβαζόμαστε με την κατοχή. Η έντονη μας ανησυχία μετουσιώνεται σε κινητήρια δύναμη που μας οδηγεί στη ξεκάθαρη βούληση για συνέχιση της προσπάθειας για τερματισμό της κατοχής και επίλυσης του κυπριακού.

Εκδηλώσεις σαν την σημερινή, όχι μόνο συντηρούν ζωντανή τη μνήμη των αγώνων και των ηρώων μας αλλά ενισχύουν την ψυχική μας δύναμη, τονώνουν την εθνική μας συνείδηση, αλλά κυρίως, μας βοηθούν να διδασκόμαστε από την Ιστορία μας. Τα ιστορικά διδάγματα, που οφείλουμε όλοι να αντλούμε από το χθες, είναι η πυξίδα για την πορεία του αύριο.

Η σημερινή τέλεση του εσπερινού της Αγίας Μαρίνας και η ενότητα αυτή που ακολούθησε υπό την αιγίδα του Δήμου Κυθρέας και της Επιτροπής

Ευρύτερης Περιοχής Κυθρέας, δεν είναι παρά άλλη μια απόδειξη της αποφασιστικότητας όλων μας για επιβίωση στη γη των πατέρων μας, στην οποία μετρά τρεισήμισι χιλιάδες χρόνια αδιάλειπτης ιστορίας και πολιτισμού. Η συντήρηση στη μνήμη μας της ιστορίας, της θρησκευτικής παράδοσης και της ζωής των κατεχομένων χωριών μας – και η μύηση σε αυτήν των παιδιών και των εγγονιών μας που δεν την έζησαν – συνιστά επιτακτική ανάγκη και οφειλή.

Εμείς, ευλαβικοί προσκυνητές, ανάβουμε απόψε το κερί της ψυχής μας με την άσβεστη φλόγα της μνήμης της αγαπημένης μας Κυθρέας και όλων των κατεχόμενων περιοχών μας.

Σας ευχαριστώ.